

**LIKABEHANDLINGSPLAN
SPANSKA SKOLANS FÖRSKOLA
LÄSÅRET 2017/2018**

Spanska skolans förskola är en del av Spanska skolan/Colegio español som består av 5 avdelningar på dagtid varav en för barn i 4-5 år, en för barn mellan 3-4 år, en för barn 2-3 år och två för småbarn mellan 1-2 år.

Personalgruppen består av 12 pedagoger.

FÖRSKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG

"Förskolan vilar på demokratisk grund. Därför skall dess verksamheter utformas i överenskommelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö."

"En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen."

*Citat ur Läroplan för förskolan Lpfö 98
Reviderad 2010*

Spanska skolans förskola skall vara en förskola fri från diskriminering på grund av kön, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Vår förskola skall också vara fri från annan kränkande behandling. Vi utgår från grundläggande värderingar, där respekt och trygghet är viktiga. Vårt arbete ska präglas av förebyggande insatser för att förhindra uppkomsten av diskriminering och kränkning.

"En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. I sådana miljöer växer självförtroendet, respekt och tolerans. Där verksamheten saknar mening och lust finns grogrund för trakasserier och annan kränkande behandling. Varje verksamhet skall organiseras och utformas på sätt som främjar likabehandling, goda relationer och trygga miljöer samt skyddar barn och elever mot alla former av kränkningar". (Skolverkets Allm.råd och kommentarer)

SPANSKA SKOLANS FÖRSKOLANS VÄRDEGRUND

För oss på Spanska skolans förskola innebär värdegrund att vi alla, vuxna och barn tillsammans arbetar för att alla ska känna sig trygga, bli sedda, känna sig uppskattade och ha roligt. Vi pedagoger ska utmana barnen i sitt tänkande, hjälpa dem att kompromissa och reda ut missförstånd. Vi pedagoger ska vara goda förebilder genom att ha ett respektfullt, empatiskt förhållningssätt. Barnen ska lära sig att se olikheter som en tillgång och att ta ansvar för varandra samt se glädjen av att samarbeta genom att handla efter samhällets gemensamma demokratiska värderingar.

Med detta som grund vill vi att ditt barn ska utveckla:

Trygghet – känna sig trygg med sig själv, andra och sin omgivning.

Självkänsla – att tro på sig själv och våga stå för sina åsikter.

Respekt – för andra, andras åsikter och olikheter.

Ansvar – för sitt eget lärande.

Glädje och fantasi – till lek och lärande.

Förskolan ska vara en plats för barn och vuxna där alla känner sig trygga och ingen blir utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling.

BAKGRUND

2009 trädde bestämmelserna i Diskrimineringslagen (2008:567) och Skollagen (1985:1100 kap. 6) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn i kraft.

Den som bedriver verksamhet som anses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget (Lag 2008:567 5§).

Det ska finnas en likabehandlingsplan för varje förskola. Planen ska årligen följas upp och ses över. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Förskolan ska varje år upprätta två planer för likabehandlingsarbetet. En likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen. Planerna kan sammanföras till en plan så länge innehållet uppfyller lagarnas krav. Spanska skolans förskola har valt att ha en plan. Inför varje nytt verksamhetsår gör förskolan en ny plan. All personal har Likabehandlingsplanen, den skickas även hem till alla familjer och den finns också på Spanska skolans hemsida.

DEFINITIONER

Diskriminering

Med diskriminering avses:

-Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (Lag 2008:567 4§)

-Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutral men som kan komma att särskilt missgynna personer med viss kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet (Lag 2008:567 4§).

Med trakasserier avses:

Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (Lag 2008:567 4§).

Med kränkande behandling avses:

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns/elevs värdighet (SkolL 2010:800).

Med annan kränkande behandling avses:

Annan kränkande behandling innebär att bli utsatt för t ex psykiskt eller fysiskt våld, utfrysning, förtal eller mobbning som inte har att göra med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Det är alltid barnets egen upplevelse som avgör om en situation är kränkande.

LIKABEHANDLINGSLAGEN

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (Lag 2008:567 1§).

SKOLLAGEN

Aktiva åtgärder

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn/elever. Huvudmannen ska vidare se till att det vidtas åtgärder för att förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn/elever. Denna plan ska innehålla vilka åtgärder som kommer att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Hur de planerade åtgärderna har genomförts skall tas in i efterföljande årsplan (Skoll 2010:800 6 kap 6-8§§).

Anmäla, utreda och vidta åtgärder

En förskollärare, barnskötare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till förskolechefen. Förskolechefen skall i sin tur anmäla detta till huvudmannen som är skyldig att skyndsamt utreda och vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden (SkolL 2010:800 6 kap 10§).

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller elev för repressalier p g a att denne anmält eller påtalat diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (Skoll 2010:800 6 kap 11§).

FN:s BARNKONVENTION

Inget barn får diskrimineras på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionshinder eller andra liknande skäl. Barnets bästa ska vara vägledande vid allt beslutfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga. Barn och unga ska tillåtas att

utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar. Barn och unga ska ges möjlighet att framföra och få respekt för sina åsikter i frågor som berör dem (FN:s barnkonvention artiklar 2, 3, 6, 12).

LIKABEHANDLINGSPLAN

Syfte och mål

Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Ett målinriktat arbete skall bedrivas för att främja barns och elevers rättigheter. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier eller annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över, det är förskolechefens ansvar att så sker.

Spanska skolans förskola arbetar med likabehandlingsplanen kontinuerligt och fortlöpande i vardagen under läsåret genom att:

- Ha tydliga gemensamma regler, trivselregler som följs upp och utvärderas årligen tillsammans med barn och föräldrar samt revideras vid behov.
- Alla vuxna agerar vid otrevligt språk, konflikter eller ”skojbråk” som urartar.
- Vuxna föregår med gott exempel.
- Rapporteringsplikt; ansvarig pedagog rapporterar till förskolechef.
- Informerar föräldrar om innehållet i lagen samt sprida Likabehandlingsplanen.
- Förskolan arbetar kontinuerligt med social och emotionell utveckling.

Så arbetar Spanska skolans förskola med att upptäcka diskriminering eller annan kränkande behandling:

- Pedagog rapporterar till varandra och till förskolechef.
- Pedagogerna är lyhörda, observerar barnens samspel samt är extra uppmärksamma på de tysta barnen.

Så arbetar Spanska skolans förskola med att utreda och åtgärda diskriminering eller annan kränkning av ett barn:

- Utredning sker i samtal med inblandade barn.
- Utredningen syftar främst till att lösa konflikten och hitta vägar till en överenskommelse.
- Pedagogen tar hjälp av arbetslagets pedagoger för att utreda det som har inträffat.
- Efter överenskommelse ska en pedagog informera förälder/vårdnadshavare.
- Vid svårare fall eller upprepning vänder sig pedagogen eller annan vuxen till förskolechef.
- Vid ärenden där minst ena parten är vuxen anmäls det till förskolechef som utreder och åtgärdar.
- Vi ska ta alla anmälningar på allvar.
- De åtgärder vi sätter in ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.

- Händelser, som inneburit allvarligt fara för liv eller hälsa, ska också rapporteras till:
  - Arbetsmiljöverket. Förskolechefen ansvarar för rapporten.
- Vid misstanke om att ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd, är förskolan skyldig att anmäla till socialtjänsten via förskolans chef.

LÄSÅRET 2017/2018

Revidering av likabehandlingsplanen fortsätter. Inriktningen på revideringen skall vara av mer praktisk natur. Planen måste bli en naturlig del av vardagen. Den ska vidare vara ett handfast stöd för pedagogerna i arbetet med att stävja alla former av kränkande behandling.

Arbetet med att åstadkomma detta har skett i en arbetsgrupp bestående av representanter från varje avdelning samt förskolechefen.

De har diskuterat fram vad som behövs i en plan för att den ska fungera i vardagen. Observationer både ur genusperspektiv och pedagogiskt perspektiv.

Fokus på förhållningssätt. Barn-barn samt vuxen-vuxen.

ARBETSSÄTT

Främjande åtgärder

- Personalen ska verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet.
- Arbetet ska bedrivas systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla och vara en naturlig del i vardagen.
- Personalen ska ha kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår samt vilka faktorer som skapar en trygg och jämlik miljö.
- Personalen ska få kompetens för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Förskolan ska ge barn, personal och föräldrar återkommande möjligheter att reflektera kring normer, värderingar och relationer.

Förskolans exempel

För att skapa trygghet för alla barn och vuxna som vistas i förskolan ska vi arbeta utifrån en gemensam barnsyn som utgår från barnkonventionen och förskolans värdegrund. För att säkerställa att vi har gemensamt förhållningssätt har vi regelbundna värderingsdiskussioner och reflektioner i olika gruppkonstellationer. Det gör vi inom arbetslaget/förskolan, föräldrarna vid föräldramöte samt utvecklingssamtal.

Vi hjälper barnen att lösa konflikter, genom att barnen själva får sätta ord på det som hänt och fungera ut en lösning där alla parter kan känna sig respekterade.

Vi har regelbundna diskussioner om jämställdhetsfrågor utifrån ett genusperspektiv på förskolans arbetsträffar för att säkerställa att vi ger pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.

Vi erbjuder ett varierat lekmaterial och en miljö som inspirerar till en utforskande lek och till ett samspel mellan barnen och de vuxna. Vi leker gruppstärkande lekar där vuxna är aktivt delaktiga.

Vi läser böcker och erbjuder material som belyser olika typer av familjekonstellationer, religioner, etnicitet och minoriteter.

Pedagogerna är delaktiga och närvarande i barnens aktiviteter och lek. Genom att aktivt lyssna på och samtala med barnen kan vi hjälpa och stödja dem i deras utveckling och lek.

Förskolan erbjuder regelbundna samtal med barnens vårdnadshavare för att i dialog prata om barnets trivsel, utveckling och lärande.

Förebyggande åtgärder

1. Kartlägga förskolans organisation och arbetssätt, barnens trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
2. Analysera kartläggningens resultat och formulera uppföljningsbara mål för arbetet.
3. Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och bestämma vem som ansvarar för att insatserna genomförs och följs upp.

Förskolans exempel

Alla barn och vuxna ska känna glädje över att komma till förskolan. Positiva möten är en förutsättning för ett gott likabehandlingsarbete.

Alla barn, föräldrar och personal ska veta vilka riktlinjer som gäller.

För att barnen ska bli sedda och bekräftade måste pedagogerna utgå från barnets perspektiv vilket innebär att pedagogerna ser, lyssnar och tar del av barnens tankar, känslor och erfarenheter. Konkret handlar det om att vara nyfiken på vad barnen har att berätta och med respekt möta deras sätt att hantera och förstå det som händer.

Personalen ska genom att vara goda förebilder bidra till att skapa ett demokratiskt klimat på förskolan där samhörighet och samspel utvecklas.

All personal skall genom sitt agerande och bemötande gentemot barn och vuxna tydligt visa att hon/han respekterar alla individer. Genom att personalen alltid finns i närheten av barnen kan de uppmuntra till ett gott uppförande och visa att man inte accepterar någon form av kränkande behandling.

- Vuxna och barn ska använda ett vårdat språk.
- Personalen ska ha uppsikt över platser som barnen kan uppleva som otrygga.

Vi strävar efter att förskolans verksamhet och miljö både inne och ute ska vara organiserad på ett sådant sätt att barnen kan ha inflyttande över vad de väljer att göra.

Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till behov och förutsättningar.

Personalen har en kontinuerlig dialog med föräldrar i arbetet mot kränkande behandling, på föräldramöten och vid utvecklingssamtal.

Utreda och åtgärda uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

- Rutiner för hur informationen ska ske mellan personalen, barn och vårdnadshavare då någon på förskolan får kännedom att ett barn utsätts för kränkning.
- Vid upptäckt av kränkande handlingar tas det upp direkt med berörda.
- Utredningen ska allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna.
- I varje enskilt fall ska bedömas om en anmälan ska göras till andra myndigheter.
- Dokumentation av kränkande behandling ska arkiveras.
- Åtgärder som dokumenteras ska utvärderas på APT för att förhindra att kränkningar upprepas.

Förskolans exempel

Stöd till det utsatt barnet

- Se till att barnet har tillgång till en trygg zon.
- Ta reda på vad som hänt.
- Lyssna aktivt och empatiskt.
- Undvik motbeskyllningar.

Barn – Barn

- Uppmärksamma och prata med barnen om vad som hänt.
- Visa att beteenden som skadar andra eller gör andra ledsna inte är acceptabla.
- Personalen ska lära barnen reflektera över sitt handlande genom att fråga följande:
  - Hur kände du?
  - Hur tänkte du?
  - Hur tror du att din kamrat kände sig?
  - Hur skulle du vilja att det var?
  - Hur skulle man kunna göra för att det ska bli bra?
- Involvera alltid förskolechef och föräldrar vid upprepade tillfällen av kränkningar.
- Dokumentera alla åtgärder som görs. (Använd underlag)
- Följ alltid upp det som hänt och bestäm alltid datum för uppföljning.

Vuxen – Barn

- Säg till om någon personal eller föräldrar beter sig kränkande mot ett barn.
- Ha ett samtal med den vuxne i enrum och fråga hur denne tänkte.
- Lyssna in situationen.
- För aldrig känsliga diskussioner då barnen är närvarande.
- Informera förskolechefen som vid behov går vidare till utbildningschef.
- Dokumentera alla åtgärder som görs. (Använd underlag).
- Följ alltid det som hänt och bestäm alltid datum för uppföljning.

Vuxen – Vuxen

- Tala med berörd person om hur man känner.
- Berätta för förskolechefen om man vid upprepade tillfällen känner sig kränkt/diskriminerad.
- Förskolechefen kallar till möte med berörda personer.
- Vid behov kontaktas företagshälsovården där man kan få stödsamtal/handledning.
- Dokumentera och följ upp alla händelser och åtgärder.

ANSVARSFÖRDELNING

Förskolechefen

Har det övergripande ansvaret för att:

- Ta fram och följa upp likabehandlingsplanen
- All personal arbetar enligt likabehandlingsplanen och att kränkning, mobbning eller diskriminering inte sker.
- Tillsammans med ansvarspedagogerna planera för arbetet i arbetslagen så att alla former av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering förebyggs.
- Mobbningsärenden följs upp och åtgärdas.

Arbetslaget

- *”ska visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet.*
- *stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra”.*(Lpfö 98, reviderad 2016 s 9)

Föräldrar

Är delaktiga i Likabehandlingsplanen genom att:

- Diskutera planen på föräldramöten.
- Besvara trivselenkät.
- Ta kontakt med pedagogerna så fort någon fråga uppstår.

Barn

Är delaktiga genom att:

- Vara med och samtala om kamratskap och regler.

Hur barn och personal medverkar i arbete med planen

Genom fortlöpande diskussioner och värdegrundsövningar på arbetsplatsträffar för personalen och på samlingar med barnen.

Hur planen görs känd och förankras

I samband med att förskolan tar emot ett nytt barn skall familjen informeras om förskolans likabehandlingsplan.

En genomgång av likabehandlingsplanen ska alltid göras i samband med introduktion av ny personal.

Likabehandlingsplanen skall finnas tillgänglig på hemsidan.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH REVIDERING

Uppföljning, utvärdering och revidering av likabehandlingsplanen ska göras på arbetsplatsträffar (APT) och planeringsdagar inom ramen för den skriftliga kvalitetsredovisningen och upprättandet av förskolans arbetsplan.

Mailadresser och telefonnummer

Barn- och elevombudet – tar tillvara det enskilda barnets och elevers rättigheter.

beo@skolinspektionen.se www.skolinspektionen.se/beo 08-5860800

Barnombudsmannen – företräder barnen som grupp

barnombudsmannen@bo.se

DO (Diskrimineringsombudsmannen)

do@do.se www.do.se 08-12020700

BRIS – barnens rätt i samhället

www.bris.se 116 111

Jourhavande kompis

020-222444

Arbetsmiljöverket

010-7309000